

ประวัติความเป็นมาของสำนักงานคลังจังหวัดสิงห์บุรี

สำนักงานคลังจังหวัด เป็นส่วนราชการส่วนภูมิภาค สังกัดกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง โดยกำหนดให้กรมบัญชีกลาง มี “คลังจังหวัด (Changwad Treasuries)” ขึ้นเป็นครั้งแรกประมาณปี พ.ศ. ๒๔๗๖ โดยมีหน้าที่รับผิดชอบควบคุมการรับและจ่ายเงิน ตลอดจนการจัดทำบัญชีและรายงานต่างๆ เสนอกรมบัญชีกลาง ตลอดจนการเป็นผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นต้น ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ได้มีการเปลี่ยนชื่อจาก “คลังจังหวัด” เป็น “สำนักงานคลังจังหวัด” ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ปัจจุบันสำนักงานคลังจังหวัดสิงห์บุรี ได้ดำเนินการปรับปรุงสำนักงานตามโครงการปรับปรุงสำนักงานเพื่อรองรับการปรับบทบาทของสำนักงานคลัง และได้เปิดสำนักงานคลังจังหวัดสิงห์บุรีใหม่ เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๑

ประวัติจังหวัดสิงห์บุรี

ประวัติความเป็นมา

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงเล้าถึงเมืองสิงห์ถวายสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ไว้ในสาสน์สมเด็จพระเจ้าว่า " เมืองสิงห์บุรีเป็นเมืองใหญ่และเก่า มีป้อมปราการวังวัดมหาธาตุ และของสำคัญ คือ พระนอนจักรสีห์ ใหญ่ยาวกว่าพระนอนองค์อื่นๆ ในเมืองไทย ทำเป็นแบบพระนอนอินเดียเหมือนเช่นที่ถ้ำเมืองยะลา คือ พระกรขวาคอเกี่ยวไปทางด้านหน้า ไม่ทำองพระกรตั้งขึ้นรับพระเศียรแบบพระนอนไทย เมืองสิงห์เรียกชื่อต่างๆ ดังนี้ เมืองสิงห์ราชธานี เมืองสิงห์ราช เป็นเมืองตั้งอยู่ริมแม่น้ำจักรสีห์อันเป็นลำน้ำใหญ่ ห่างจากแม่น้ำเจ้าพระยา ๒๐๐ เส้น เนื่องจากแม่น้ำจักรสีห์ตื่นขึ้นเมืองสิงห์จึงกลายเป็นเมืองอยู่ล้นเกล้า " ก็แสดงว่า สิงห์บุรีเป็นเมืองที่ยิ่งใหญ่ในประวัติศาสตร์ มีอดีตอันยาวนาน จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีพบว่ามีการตั้งถิ่นฐานของชุมชนโบราณมาเป็นเวลานานหลายยุคหลายสมัย ดังนี้

ยุคก่อนประวัติศาสตร์ พบร่องรอยหลักฐานมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ที่บ้านชีน้ำร้าย อำเภออินทร์บุรี บ้านบางวัว ตำบลไม้ดัด อำเภอบางระจัน บ้านคู ตำบลพิกพัน อำเภอบางระจัน คือ ขวานหิน แหวนดินเผา หินดู่ ชิ้นส่วนกำไลสำริด เป็นต้น

สมัยทวารวดี พบหลักฐานที่เมืองโบราณบ้านคูเมือง ตำบลห้วยชัน อำเภออินทร์บุรี เป็นการตั้งถิ่นฐานแบบ "เมืองคูคลอง" มีแผนผังเกือบเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส มีคูน้ำ คันดินล้อมรอบ โบราณวัตถุที่ขุดพบ เช่น ภาชนะดินเผา ลูกปัด แหวนหินบด และดินเผา ตะคัน ฯลฯ ส่วนหนึ่งจัดแสดงอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติอินทร์บุรี ปัจจุบันสถานที่ดังกล่าวเป็นสวนรุกขชาติและที่ตั้งหน่วยอนุรักษ์พันธุ์ไม้ จังหวัดสิงห์บุรี รูปแบบเมืองเป็นเมืองซ้อน มีเมืองชั้นในรูปค่อนข้างกลมและเมืองชั้นนอกล้อมรอบรูปสี่เหลี่ยมมน ไม่ปรากฏร่องรอยกำแพงเมือง (ที่ทำด้วยดินพูนสูง) แต่คูเมืองบางด้านยังปรากฏให้เห็น สิ่งที่พบคือ ลูกปัด และดินเผา เศษภาชนะ ฯลฯ แหล่งโบราณคดีบ้านคิม ตำบลสระแจง อำเภอบางระจัน มีสภาพเป็นเนินดินรูปรี กว้าง ๒๐๐ เมตร ยาว ๕๐๐ เมตร มีคูน้ำขนาดกว้าง ๕ เมตร

กรุงศรีอยุธยา ก่อนหน้านั้นเมืองทั้งสามอาจอยู่ในการปกครองของอาณาจักรสุโขทัยก็ได้แต่ไม่ปรากฏแน่ชัดว่าเมืองทั้งสามสร้างขึ้นในสมัยไหน สมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถได้จัดการปกครองใหม่ โดยกำหนดให้หัวเมืองชั้นในเป็นเมืองจัตวา ดังนั้น เมืองอินทร์บุรี เมืองพรหมบุรีและเมืองสิงห์บุรีจึงเปลี่ยนเป็นเมืองจัตวา ในสมัยสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ เมื่อปี พ.ศ. ๑๐๘๖ เมืองสิงห์เป็นเมืองที่สมเด็จพระมหาธรรมราชาให้ทหารไปสืบข่าวเรื่องศึกสงครามกับพม่า ขณะเดียวกันก็ได้ยกกองทัพไปตั้งที่เมืองอินทร์บุรีเพื่อยังเชิงคูเข้าศึกอีกด้วย ดังปรากฏในพระราชพงศาวดารฉบับพระราชหัตถเลขา สมัยสมเด็จพระมหาธรรมราชา ในปี พ.ศ. ๒๑๑๐ หลังจาก

สมเด็จพระนเรศวรทรงประกาศอิสรภาพได้ไม่นานพม่าก็ได้ ยกกองทัพมาตีกรุงศรีอยุธยาอีกครั้ง ครั่งนี้พม่ายกกองทัพมาสองทาง คือ ทางเหนือมีพระเจ้าเชียงใหม่เป็นแม่ทัพและทางตะวันตกมีพระยาพลิม เป็นแม่ทัพ แต่ทัพของพระยาพลิมถูกกองทัพกรุงศรีอยุธยาตีแตกไปก่อน โดยที่พระเจ้าเชียงใหม่ยังไม่ทราบ เมื่อกองทัพพระเจ้าเชียงใหม่ยกมาถึงเมืองชัยนาท ก็ให้แต่งทัพหน้ามาตั้งที่บางพุทรา ซึ่งตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ภายหลังคือตัวจังหวัดสิงห์บุรี ปี พ.ศ. ๒๓๐๘ สมัยสมเด็จพระเจ้าเอกทัศ ในขณะที่พม่าตั้งค่ายล้อมกรุงศรีอยุธยาอยู่ ชาวบ้านบางระจันได้รวมตัวกัน ต่อสู้กับพม่าที่บ้านบางระจัน เมืองสิงห์บุรี ซึ่งมีผู้นำสำคัญของชาวบ้านและปรากฏชื่อ คือ ๑. พระอาจารย์ธรรมโชติ ๒. นายแท่น ๓. นายโชติ ๔. นายอิน ๕. นายเมือง ๖.นายทองแก้ว ๗.นายดอก ๘.นายจันทนวดเขี้ยว ๙.นายทองแสงใหญ่ ๑๐. นายทองเหม็น ๑๑. ขุนสรรค์สรรพกิจ ๑๒. นายพันเรือง โดยชาวบ้านบางระจันได้ต่อสู้กับพม่าและสามารถเอาชนะกองทัพพม่าได้ถึง ๗ ครั้ง จนถึงครั้งที่ ๘ ชาวบ้านบางระจันจึงพ่ายแพ้ ซึ่งตรงกับวันจันทร์ แรม ๒ ค่ำ เดือน ๘ ปีจอ พ.ศ. ๒๓๐๙ รวมเวลาที่ไทยรบกับพม่าทั้งสิ้น ๕ เดือน คือ ตั้งแต่เดือน ๔ ปลายปีระกา พ.ศ.๒๓๐๘ ถึงเดือน ๘ ปีจอ พ.ศ. ๒๓๐๙

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ มีหลักฐานที่ปรากฏคือพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดให้จัดการปกครองมณฑลเทศาภิบาล เมืองสิงห์บุรี เมืองอินทร์บุรี เมืองพรหมบุรี เข้าอยู่ในมณฑลกรุงเก่า (รัชกาลที่ ๖ ได้เปลี่ยนชื่อเป็นมณฑลอยุธยา) และปี พ.ศ. ๒๔๓๙ ยุบเมืองอินทร์บุรีและเมืองพรหมบุรีเป็นอำเภอขึ้นกับเมืองสิงห์บุรี พร้อมกับตั้งเมืองสิงห์บุรีขึ้นใหม่ที่ตำบลบางพุทรา ส่วนเมืองสิงห์บุรีเดิมยุบเป็นอำเภอสิงห์ และต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็นอำเภอบางระจัน ปี พ.ศ.๑๒๔๔ อำเภอเมืองสิงห์บุรีเปลี่ยนเป็นอำเภอบางพุทรา และในปี พ.ศ. ๒๔๘๑ ทางราชการสั่งให้เปลี่ยนชื่อว่าการอำเภอที่ตั้งอยู่ในเมืองให้เป็นชื่อของจังหวัดนั้นๆ อำเภอบางพุทราจึงได้กลับไปใช้ชื่ออำเภอเมืองสิงห์บุรี มาจนถึงปัจจุบันนี้

จากหลักฐานที่ปรากฏ สิงห์บุรีจึงเป็นเมืองเก่าแก่เมืองหนึ่ง ตัวเมืองเดิมตั้งอยู่ที่ริมลำน้ำจักรสีห์ ตำบลจักรสีห์ อำเภอเมือง ต่อมาได้มีการย้ายเมืองไปอยู่ที่ริมฝั่งตะวันตกของแม่น้ำน้อยบริเวณใต้วัดสิงห์สุทธาวาส และย้ายมาอยู่ที่ปากบางนกกระทุงตำบลต้นโพธิ์ ต่อมาในปี ๒๔๓๙ ได้ย้ายไปอยู่ที่ตำบล บางพุทราสิงห์บุรี แม้จะเป็นจังหวัดเล็กๆ แต่ก็เป็ดินแดนประวัติศาสตร์ที่เคยเป็นสมรภูมิรบที่ห้าวหาญ ของสายเลือดไทยที่เด็ดเดี่ยว สามารถใช้กลยุทธ์และหัวใจที่เสียสละเพื่อชาติ ปกป้องแผ่นดินไว้ เพื่อลูกหลานไทย แม้จะเสียเลือดเสียเนื้อจนหยุดสุดท้ายจากห้วงเวลาของการสู้รบและเหนื่อยยาก มาถึงยุคสมัยของพระพุทธเจ้าหลวง (ร.๕) ทรงเสด็จประพาสเมืองสิงห์ ชาวบ้านได้มีโอกาสปรุงอาหารถวายต้นเครื่องแม่ครัวในยุคนั้นได้สืบทอดวิชาการปรุงอาหารรสเลิศเกิดเป็นตำนานแม่ครัวหัวป่าเมืองสิงห์จวบจนปัจจุบัน ภูมิปัญญาในการหาเครื่องปรุงไม่ว่าจะเป็นพืช ผักกุ่ม ปู ปลา ที่สามารถหาได้ในท้องถิ่น ความอุดมสมบูรณ์ของลำน้ำ หลายสายเชื่อมโยงการค้าเนินชีวิตของชาวบ้านริมน้ำเป็นวิถีชีวิตที่ผูกพันกับสายน้ำ ไม่ว่าจะเป็น การกิน การอยู่ การเลี้ยงชีพด้วยการเกษตร จนได้ชื่อว่า “แดนดินแห่งแม่น้ำสามสาย”

นอกจากจะปรากฏร่องรอยของตำนานนักรบไทย เรื่องราวในอดีตยังได้กล่าวถึงความเชื่อความศรัทธาในพระพุทธศาสนาที่เป็นศูนย์กลางการยึดเหนี่ยวจิตใจ นักรบ และชาวบ้านให้เกิดการฮึกเหิมตั้งมั่นเด็ดเดี่ยว ปรากฏเป็นวัดวาอารามเก่าแก่ เกจิอาจารย์ชื่อดัง ตลอดจนโบราณสถานทรงคุณค่าให้ประชาชนสักการะตลอดริมแม่น้ำที่สร้างมาร่วมสมัย ตั้งแต่เมื่อครั้งพระเจ้าอโศกมหาราชทรงเผยแผ่พระพุทธศาสนาไปยังสุวรรณภูมิ ให้เราได้สืบค้นเพื่อเรียนรู้ถึงความเป็นไปที่เปลี่ยนแปลงตามอดีต หลากหลายเชื้อชาติที่พลัดถิ่นจากสงครามเดินทางมาตั้งหลักปักฐานกลายเป็นชนพื้นบ้านในแถบอำเภoprหมบุรี หรือชาวลาวเวียง ชาวลาวบ้านแปง ต้นกำเนิดประเพณีกำฟ้า ประเพณีต่างๆ ที่มีความคล้ายคลึงกันตามแถบลุ่มน้ำกลายเป็นความสัมพันธ์ ทางสายเลือดที่ผสมผสานสืบทอด มาจนถึงปัจจุบัน

ขนาดที่ตั้ง

จังหวัดสิงห์บุรี ตั้งอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ ๑๔๒ กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งสิ้น ๘๒๒.๔๗๘ ตารางกิโลเมตร หรือ ๕๑๔,๐๔๙ ไร่ มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ ติดอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท และอำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์

ทิศตะวันออก ติดอำเภอบ้านหมี่ และอำเภอท่าเรือ จังหวัดลพบุรี

ทิศใต้ ติดอำเภอไชโย อำเภอโพธิ์ทอง และอำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง

ทิศตะวันตก ติดอำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท และอำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี

ลักษณะภูมิประเทศ และลักษณะทางธรณี

๑. ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดสิงห์บุรีมีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีลักษณะเป็นลูกคลื่นลอนตื้นซึ่งเกิดจากการทับถมของตะกอนบริเวณแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นเวลานาน มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรดิน เหมาะแก่การทำกสิกรรม พื้นที่กว่าร้อยละ ๘๐ เป็นที่ราบเรียบกว้างขวาง มีความลาดเอียงของพื้นที่น้อยมาก จึงเกิดเป็นหนองบึงขนาดต่าง ๆ ทั่วไป พื้นที่มีระดับความสูงเฉลี่ยประมาณ ๑๗ เมตร จากระดับน้ำทะเล ดังนั้นในฤดูน้ำหลากจึงมักมีน้ำท่วมขังเป็นเวลานานๆ พื้นที่ทางด้านทิศตะวันตกและด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้มีสภาพค่อนข้างราบ พื้นดินเป็นลูกคลื่นลอนลาด อันเกิดจากการกัดเซาะของน้ำบนผิวดิน จนเกิดเป็นร่องกว้างทั่วไป

ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศ โดยทั่วไปคล้ายกับจังหวัดอื่นในภาคกลาง แบ่งเป็น ๓ ฤดู คือ ฤดูร้อน ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์-เมษายน ฤดูฝน ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม-ตุลาคม และฤดูหนาว ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน – มกราคม

การปกครองและประชากร

แบ่งการปกครองออกเป็น ๖ อำเภอ ๔๓ ตำบล ๓๖๔ หมู่บ้าน ๑๔ ชุมชน ดังนี้

ที่	อำเภอ	อบจ.	เทศบาลเมือง	เทศบาลตำบล	อบต.	ตำบล	หมู่บ้าน	ชุมชน	ครัวเรือน	ประชากร
๑	เมืองสิงห์บุรี	๑	๑	-	๗	๗	๕๘	๑๔	๒๑,๑๗๐	๕๕,๓๐๖
๒	บางระจัน	-	๑	-	๕	๘	๗๗	-	๑๒,๐๕๑	๓๔,๑๑๗
๓	ค่ายบางระจัน	-	-	๑	๖	๖	๕๙	-	๙,๑๓๔	๒๘,๒๙๑
๔	พรหมบุรี	-	-	๒	๔	๗	๔๒	-	๘,๒๘๙	๒๓,๗๐๒
๕	ท่าช้าง	-	-	๑	๒	๔	๒๓	-	๕,๐๑๙	๑๔,๖๐๖
๖	อินทร์บุรี	-	-	๒	๙	๑๐	๑๐๕	-	๑๙,๐๕๙	๕๕,๘๐๔
รวม		๑	๒	๖	๓๓	๔๒	๓๖๔	๑๔	๗๔,๗๒๒	๒๑๐,๘๒๖

ประชากรจังหวัดสิงห์บุรี จำแนกชายหญิง ๒๑๐,๘๒๖ คน

ประชากรชาย ๑๐๐,๔๗๙ คน

ประชากรหญิง ๑๑๐,๓๔๗ คน

คำขวัญจังหวัดสิงห์บุรี

ถิ่นวีรชนคนกล้า คู่หล้าพระนอน นามกระฉ่อนช่อนแม่ลา เทศกาลกินปลาประจำปี

ตราสัญลักษณ์จังหวัดสิงห์บุรี

ตราสัญลักษณ์จังหวัดสิงห์บุรี เป็นรูปโครงร่าง ๑๑ วีรชนสีดา อยู่บนพื้นสีแดงภายในโล่ (เครื่องป้องกันอาวุธ) ชนิดกลม ขอบโล่ถัดจากพื้นสีแดง มีวงกลมสีขาว สีน้ำเงิน และสีแดง มีขนาดและสัดส่วนเช่นเดียวกับพื้นแถบธงชาติไทยออกไปตามลำดับ ได้รูปโครงร่างวีรชน มีข้อความ จังหวัดสิงห์บุรี เป็นอักษรสีดำโค้งไปตามส่วนล่างของขอบโล่ กรณีประดับตราประจำจังหวัดบนผืนธงให้ตราอยู่กึ่งกลางผืนธงพื้นสีแดงขนาดมาตรฐานธงชาติไทย และให้ตัดวงกลมสีแดงวงนอกสุดออกเพื่อกลมกลืนกัน ความหมายเมื่อเดือน ๓ ป้ายประกาศ พ.ศ. ๒๓๐๘ ชาวสิงห์บุรี เมืองวิเศษชัยชาญและสรรคบุรี โดยการนำของคนไทยชั้นหัวหน้าสำคัญ ๑๑ คน ได้ขอรุณขอชาวบ้านรวม ๖๐๐ คน มาฟังพระอาจารย์ธรรมโชติผู้ทรงวิทยาคม ตั้งค่ายสู้รบกับทหาร ของเนเมียวสีหบดีแม่ทัพพม่าที่บ้านบางระจัน เขตเมืองสิงห์บุรี ด้วยความรักชาติ สามัคคี และเสียสละ จนสามารถเอาชนะ ทหารพม่าได้ถึง ๗ ครั้ง แต่ด้วยกำลังพลและอาวุธที่เสียเปรียบมาก ในการรบครั้งที่ ๘ เมื่อวันจันทร์ ปีกอ พ.ศ. ๒๓๐๙ พม่าจึงตีค่ายบางระจันได้สำเร็จ รัฐบาลโดยกรมศิลปากร ได้สร้างอนุสาวรีย์วีรชนชาวบ้านบางระจันขึ้นเพื่อให้ลูกหลานไทยได้รำลึกถึงตลอดไป พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดอนุสาวรีย์เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๑๙ ทางราชการจังหวัดสิงห์บุรี พร้อมด้วยประชาชนทุกหมู่เหล่า ตำรวจและทหารสามเหล่าทัพ ได้พร้อมใจกันทำพิธีสักการะสดุดีวีรชนชาวบ้านบางระจันสิงห์บุรี ในวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ของทุกปี